

άνοιγμάδα ἡ, Λεξ. Δεὲκ Βλαστ. *άνοιμάδα* Καλαβρ. (Ροχούδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνοιγμα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι). Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

**Άνοιγμα* 28, ὁ ἰδ.

άνοιγματάδα ἡ, Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνοιγμα* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

**Άνοιγμα* 28, ὁ ἰδ.

άνοιγομύτης ὁ, ἀμάρτ. *άνοιμούτης* Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοίγω* καὶ τοῦ οὐσ. *μύτι*.

Χόρτον τι τὸ ὁποῖον δίδεται ὡς τροφή εἰς τοὺς χοίρους.

άνοιγούρα ἡ, ἀμάρτ. *άνοιούρα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *άνοιγούρι*.

Μέγας βλαστός δένδρου: *Μιά μεγάλην άνοιούρα* ἔον ἐκεῖ καὶ τὴν ἤκουε νὰ τὴ γάμη ραβδάκι.

άνοιγουράκι τό, ἀμάρτ. *άνοιουράκι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *άνοιγούρι*.

Μικρὸς βλαστός φυτοῦ ἢ δένδρου: *Μη γόιρης τ' άνοιουράκι* εὐτό.

άνοιγούρι τό, ἀμάρτ. *άνοιούρι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοίγω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούρι.

Νεαρὸς βλαστός δένδρου: *Ἐκόψαμε τὴν ἀχλαδὰ κ' ἤ-βγαλε χιλιάδες άνοιούρια*. Τοῦ κόσμου τ' άνοιούρια *χει ἢ κυ-δωνεῖ*.

άνοιγουριάζω ἀμάρτ. *άνοιουριάζω* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνοιγούρι*.

I) Ἐκφύω βλαστούς, ἐπὶ φυτῶν καὶ δένδρων: *Ἐνοιού-ριασεν τὸ γέννημα*. *Ἐνοιουριάσαν* τὰ φασόλια μας *πάλι*. *Ἄκους πὼς ένοιουριάσαν οἱ φασολεῖς κ' ἔχουνε καὶ τοῦ κόσμου τὰ βιδέλλια* *πάνω* (βιδέλλια = μικροὶ λοβοὶ φασηόλων).

II) Τελματοῦμαι: *Ἄνοιουριάζει ὁ τόπος*. *Ἐνοιουριάσαν* οἱ στραῖτες καὶ δὲ βορεῖς νὰ πατήσης.

άνοιγουριασμός ὁ, ἀμάρτ. *άνοιουριασμός* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *άνοιγουριάζω*.

Ἀφθονία, κυρίως ἐπὶ ὕδατος: *Εἶδ' άνοιουριασμός εἶν' τὸ νερό!* Ἀπὸ δέκα πάδες ἤνοιξε γαὶ *τρέχει!*

άνοιγουροβόλι τό, ἀμάρτ. *άνοιουροβόλι* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άνοιγούρι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -βόλι, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 242 κέξ.

Ἀφθονία βλαστῶν: *Μουρέ, εἶδ' άνοιουροβόλι ν' εὐτό!*

άνοίγω κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Τσολλῖν.) Καλαβρ. (Μπόβ.)

Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) *άνοίγω* Καλαβρ. (Μπόβ.) *άν-νοίγω* Κύπρ. Χίος (Βολισσ.)

άνοίγου βόρ. Ἰδιώμ. καὶ Εὐβ. (Αὐλωνάγ. Κονίστρ. Κύμ.) Πελοπν. (Μάν.) *άνοίω* Ἄνδρ. Ἀπουλ. (Καλημ.) Θήρ.

Θράκ. (Ὁρτάκ. Περίστασ.) Ἴος Κέως Κίμωλ. Κύθν. Μεγίστ. Μύκ. Νάξ. (Φιλότ. κ. ἄ.) Νίσυρ. Παξ. Πάρ.

(Λεῦκ.) Πάτμ. Πελοπν. (Κυνουρ. Οἶν.) Σέριφ. (καὶ *άνοίγω*) Σίφν. *άνοιῶ* Πελοπν. (Σουδεν.) Προπ. (Κύζ.

Πάνορμ.) Σκόπ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.) — ΔΣολωμ. 149 καὶ 247 — Λεξ. Δεὲκ (λ. *άννοιῶ*) *άνοίου* Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἡπ. (Ζαγόρ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) *άν-νοίω* Ἰκαρ. Κάμπ. (Ἐλυμπ.) Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ. Τήλ. Χίος (Βολισσ.

Λιθ. Πυργ.) κ. ἄ. *άν-νοίω* Χίος (Αὐγών. Λιθ.) *άν-νοίου*

Λυκ. (Λιβύσσ.) *άνοίζω* Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτ. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἀμισσ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σούρμ. κ. ἄ.) *άνοίζον* Καππ. (Σίλ.) *άνοίπτω* Ἀπουλ. (Μαρτιν. κ. ἄ.) *άνοίντον* Τσακων. *νοίγω* Ἴων. (Ἀλά-τσατ.) Κῶς Ρόδ. Σύμ. *νοίω* Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Νίσυρ. Πάτμ. Σύμ. *ν-νοίω* Κῶς Ρόδ. Σύμ. Τήλ. *νοίζω* πολλαχ. καὶ Καππ. *νοίπτω* Ἀπουλ. (Καλημ.)

Τὸ ἀρχ. *άνοίγω*. Ὁ τύπ. *άνοίζω* ἐκ τοῦ ἀορ. *άνοιξα* κατὰ τὸ σχῆμα *ἔσταξα - στάζω* κττ.

A) Μετρ. I) Κεκλεισμένον τι ἢ πεφραγμένον ἢ κεκαλυμμένον ἀποκαλύπτω, ἀποσφραγίζω ἢ ἀποφράττω κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Τσολλῖν.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Ἀνακ. Ἀραβάν. Σίλ. Σινασσ. Φερτ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: *Ἄνοιγω* τὸ παράθυρο - *τὴν πόρτα* - *τὸ φεγγίτη*. *Ἄνοιγω* τὸ βαρέλλι - *τὴ δεξαμενὴ* - *τὸ κιβώτιο* - *τὸ μπουκκάλι* - *τὸ πιθάρι*. *Ἄνοιγω* ἀχινούς - *κουτιὰ κονοέμβες* - *σιρεῖδια*. *Ἄνοιγω* τὰ μάτια - *τὸ στόμα* - *τὰ χεῖλη* - *τὸ δωμάτιο* - *τὸ σπιτι*. *Ἄνοιγω* τ' αὐτοκίνητο (βραχυλ. ἀντὶ τὴν πόρτα τ' αὐτοκι-νήτου) κοιν. *Ἄνοιγω* κρασί - *μοσκάτο* - *ρετσίνα* (βραχυλ. ἀντὶ *άνοίγω* βαρέλλι με *κρασί* κλπ. Πβ. Θεοκρ. Εἰδύλλ. 14,15 «*άνῶξα δὲ βύβλινον αὐτοῖς εὐώδη*». Ἰδ. καὶ Ὁμ. γ 390 «*κέρασσεν οἶνου ἡδυπότοιο, τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ ᾤξεν ταμίη*») σύνηθ. Ὁρπὲ *ἐγρύπνεσα* *τῶαι* τὰ μάτᾱ μ' οὐ πορῶ ν' *άνοίζω* Ὁφ. Καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀντικ.: *Ἄνοιξέ μου σὲ παρακαλῶ* (ἐνν. τὴν πόρτα) κοιν. || Φρ. *Ἄνοιγω* τ' αὐτιά μου (ἀκούω με προσοχήν). *Ἄνοιγω* τὰ μάτια μου (κοιτάζω με προσοχήν). *Ἄνοιγω* τὰ μάτια τοῦ δεῖνα (καθι-στῶ τὸν δεῖνα προσεκτικόν, ἐφιστῶ τὴν προσοχήν του ἢ πρότερον ὄντα ἄπειρον πράγματός τινος καθιστῶ ἔμπειρον). *Δὲν άνοιγω* βιβλίον (δὲν μελετῶ). *Ἄνοιγω* τὴν καρδιά μου (ἀφίνω τὰς ἐπιφυλάξεις, ἐκμυστηρεύομαι). *Ἄνοιγω* τὸ στόμα μου (ὁμιλῶ) κοιν. *Ἄνοιγω* τὴν καρδιά τοῦ δεῖνα (ἀνακουφίζω τινά). *Ἄνοιγω* τὴν μπουγάδα (ἀφαιρῶ τὸ στακτόπαννον καὶ ἀρχίζω νὰ πλύνω). *Ἄνοιγω* τὴν τύχη τοῦ δεῖνα (λέγω τὸ μέλλον, μαντεύω). *Ἄνοιγω* τὴν τύχη μου (συμβουλευομαι, ἐρωτῶ μάντιν) πολλαχ. *Ἄνοιῶ* τὸ νερό (άνοίγω τὴν δεξαμενὴν τοῦ ἀρδευτικοῦ ὕδατος) Ἄνδρ. *Ἄνοιγω* χαρτὶν (λέγω τὴν τύχην ἢ ἀνακαλύπτω κλοπιμαῖα διὰ τῆς ψαλτηρομαντείας ἢ κλειδομαντείας) Ὁφ. Χαλδ. *Ἄνοιγω* λουτρον (καταβάλλω τὰ ἔξοδα τοῦ λουτροῦ τῆς μελλονύμφου γινομένου δύο ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου, ἐπὶ τοῦ κουμπάρου) Χαλδ. *Ἄνοιγω* λαιμὸν (ὁμιλῶ) Τσολλῖν. *Ἄνοιγω* με *κουκκιά* (ἐνν. τὴν τύχη) Κρήτ. || Παροιμ. Ὁ Θεὸς *κλειεῖ* παράθυρο *κι άνοίγει* πόρτα (τὰ δυστυχήματα ἀκολουθοῦν εὐτυχίαι) ἀγν. τόπ. || Ἄσμ.

Τὸ παναθύριον *έν-νοίξεν*, *ψιλὴν φωνίτσα* βγάζει

Μεγίστ.

**Άνοιξε* τὸ *πουγάκι* σου τ' ἀργυροξοδλμασμένο

Κεφαλλ.

**Άνοιξε* τὸ παράθυρο, τὸ *κρυσταλλένιο* τζάμι,

ποῦ *ἔχω* *δυὸ λόγια* νὰ σοῦ πῶ καὶ *ξανακλείς* το *πάλι*

Κρήτ.

Τῶαι ποῖός εἶσαι *γνωρίζω* σε | *τῶι άνοιγω* καὶ *στολίζω* σε (*άνοίγω* ἐνν. τὸ στόμα) Κύπρ.

Γυρίζει *μπαίνει* *σ-σώπορτα* *ἀτή της*, *ἀπατή της*,

τρέχει *τῶαι* *πά* *ἔς* τὴν *μάνναν* *της* *τῶι άνοίγει* *τῶαι* *λαλεῖ* *της*

(*άνοίγει* ἐνν. τὸ στόμα) αὐτόθ. — Ποίημ.

Κι *ἀνεῖ* *πολὺ* τὰ *βλέφαρα* τὰ *δάκρυα* νὰ *βαστάξουν*

ΔΣολωμ. 247. Καὶ ἀμτρ. *άνοίγομαι* ἐνθ' ἀν.: *Ἄνοιγει ἡ πόρ-τα* - *τὸ σεντούκι* - *τὸ στόμα* κοιν. Τὸ παράθυρο *άνοίγει* *ἔς* τὸ δρόμο - *ἔς* τὸν *κῆπο* - *ἔς* τὴν *πλατεῖα* (ἢ *χοῖσις* καὶ *μεσν*.

